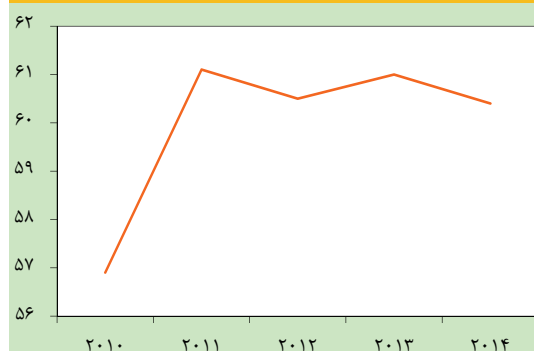

۱۲-۱- وضعیت تجارت جهانی

در سال ۲۰۱۴، تجارت خارجی جهان نسبت به سال قبل از آن، از نظر رشد مقداری بهبود یافت و روند کاهنده رشد شاخص قیمت تجارت جهانی شدت یافت. بنا بر گزارش صندوق بین‌المللی پول، در سال ۲۰۱۴ رشد مقداری تجارت جهانی دو گروه اصلی «کالاها و خدمات» و «کالاها» به ترتیب ۳/۵ و ۳/۲ درصد بود که نسبت به ارقام مشابه سال ۲۰۱۳ به ترتیب ۰/۱ و ۰/۱ واحد درصد افزایش داشت. شاخص تعدیل‌گر قیمت دلاری تجارت جهانی گروه‌های اصلی «کالاها و خدمات» و «کالاها» در سال ۲۰۱۴ نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۱/۸ و ۲/۵ درصد کاهش یافت.

نمودار ۱۲-۱- نسبت تجارت جهانی (مجموع صادرات و واردات کالاها و خدمات) به تولید ناخالص داخلی جهان (درصد)

جدول ۱۲-۱- رشد تجارت جهانی (درصد)

	سال		
	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲
کالاها و خدمات			
مقدار	۳/۵	۳/۴	۲/۸
قیمت(دلاری)	-۱/۸	-۰/۶	-۱/۷
کالاها			
مقدار	۳/۲	۳/۱	۲/۵
قیمت(دلاری)	-۲/۵	-۱/۱	-۱/۸

ماخذ: صندوق بین‌المللی پول، «گزارش چشم‌انداز اقتصاد جهان»، آوریل ۲۰۱۶

طی سال ۲۰۱۴، تجارت جهانی در مقایسه با تولید جهانی از رشد کمتری برخوردار بود؛ در نتیجه نسبت حساب‌جاری به تولید ناخالص داخلی برای عموم کشورهای که دارای مازاد یا کسری حساب‌جاری بودند، در دامنه محدودتری نسبت به سال قبل از آن قرار گرفت. نسبت تراز حساب‌جاری به تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۴ برای گروه کشورهای مستقل مشترک‌المنافع و کشورهای در حال توسعه و نوظهور آسیایی افزایش یافت. نسبت مزبور برای کشورهای پیشرفته در مقایسه با سال قبل از آن تغییری نداشت. کاهش مازاد حساب‌جاری اقتصادهای صادرکننده انرژی از یک سو و افزایش مازاد حساب‌جاری کشورهای حوزه یورو از سوی دیگر موجب شد عدم توازن‌های تجاری در بین اقتصادهای دنیا محدودتر شود. نسبت حساب‌جاری به تولید ناخالص داخلی دنیا در سال ۲۰۱۴ در مقایسه با سال قبل تغییری نداشت و در حد ۰/۵ درصد بود.

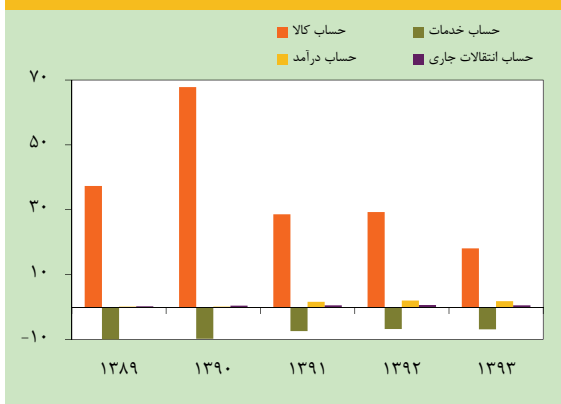
میلیارد دلار کسری داشت که در مقایسه با سال ۱۳۹۲، حدود ۸/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. علت اصلی افزایش کسری حساب جاری غیر نفتی، افزایش واردات کالاهای غیر نفتی (سایر کالاها) در سال مزبور بود. همچنین در سال مورد بررسی، عایدات ارزی غیر نفتی ۱۵/۹ درصد افزایش یافت و ۵۳/۷ درصد از نیاز ارزی حساب جاری را تامین کرد. این نسبت در مقایسه با سال ۱۳۹۲ حدود ۲/۲ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد^(۱).

جدول ۱۲-۲- نسبت حساب جاری به تولید ناخالص داخلی (درصد)

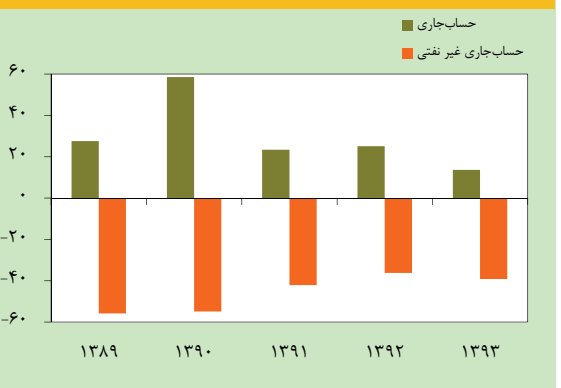
کشورهای پیشرفته	سال		
	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲
کشورهای در حال توسعه و نوظهور اروپایی	۰/۵	۰/۵	۰/۰
کشورهای مستقل مشترک‌المنافع	۲/۱	۰/۶	۲/۴
کشورهای در حال توسعه و نوظهور آسیایی	۱/۴	۰/۷	۱/۰
خاورمیانه، شمال آفریقا، افغانستان و پاکستان	۵/۵	۱۰/۰	۱۱/۹

ماخذ: صندوق بین‌المللی پول، «گزارش چشم‌انداز اقتصاد جهان»، آوریل ۲۰۱۶

نمودار ۱۲-۲- اجزای اصلی حساب جاری (میلیارد دلار)

نمودار ۱۲-۳- مقایسه تراز حساب جاری و تراز حساب جاری غیر نفتی (میلیارد دلار)

۱- این نسبت از تقسیم مجموع «صادرات کالاهای غیر نفتی، صادرات خدمات، دریافت حساب درآمد و دریافت حساب انتقالات جاری» به مجموع «واردات کالاهای، واردات خدمات، پرداختی حساب درآمد و پرداختی حساب انتقالات جاری» ضرب در ۱۰۰ حاصل می‌شود.

۱۲-۲- اهم تحولات تراز پرداختهای خارجی ایران

در سال ۱۳۹۳، برخی از پیامدهای طرح اقدام مشترک ایران و گروه ۱+۵ که در آذر ماه ۱۳۹۲ مورد توافق طرفین قرار گرفت و از اواخر دی ماه همان سال اجرایی شد، در پی مبادلات اقتصاد با دنیای خارج عینیت یافت. در پی توافقات صورت گرفته، زمینه‌های گشایش در صادرات نفت، فرآورده‌های نفتی و صادرات غیر نفتی فراهم شد، لیکن به واسطه کاهش قیمت‌ها در بازارهای جهانی ارزش صادرات نفت نسبت به سال قبل به میزان قابل توجهی کاهش یافت. در نتیجه تحولات مذکور، مازاد حساب کالا نسبت به سال قبل کاهش یافت و در نهایت مازاد حساب جاری در سال ۱۳۹۳ نسبت به سال قبل از آن کاهش قابل ملاحظه‌ای داشت.

۱۲-۲-۱- حساب جاری

در سال ۱۳۹۳، حساب جاری تراز پرداختها حدود ۱۳/۶ میلیارد دلار مازاد داشت که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل از آن، حدود ۴۵/۹ درصد کاهش یافت. افت مازاد حساب کالا، علت عمده کاهش مازاد حساب جاری در این سال بود. همچنین، در این سال حساب جاری غیر نفتی حدود ۳۹/۲

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۳

(میلیون دلار)

جدول ۱۲-۳- خلاصه وضعیت حساب جاری

درصد تغییر	سال				
	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱
-۴۵/۹	۷/۵	۱۳۵۷۱	۲۵۱۰۵	۲۳۳۶۲	حساب جاری
-۳۸/۴	۲/۷	۱۸۰۶۰	۲۹۳۲۶	۲۸۵۶۳	حساب کالا
۰/۸	-۷/۳	-۶۸۷۷	-۶۸۲۰	-۷۳۵۹	حساب خدمات
-۹/۳	۲۳/۳	۱۸۴۵	۲۰۳۴	۱۶۴۹	حساب درآمد
-۴/۰	۱۰/۹	۵۴۳	۵۶۵	۵۰۹	حساب انتقالات جاری
۸/۵	-۱۴/۰	-۳۹۲۳۹	-۳۶۱۷۳	-۴۲۰۶۹	حساب جاری غیر نفتی (۱)

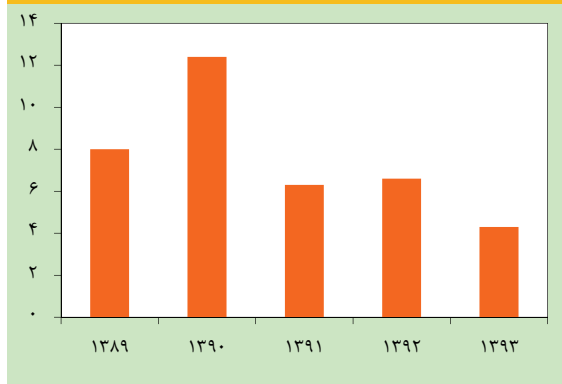
۱- منظور از عبارت «غیر نفتی» در تمامی مطالب این فصل، عدم احتساب ارزش نفت خام، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (کدهای تعرفه گمرکی ۲۷۰۹، ۲۷۱۰، ۲۷۱۱ و ۲۷۱۲) صادر شده توسط شرکت‌های ملی نفت ایران، گاز ایران، پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت‌های پتروشیمی و سایرین (گمرکی و غیر گمرکی) در آمارهای صادرات و واردات کالا می‌باشد.

میلیون دلار در سال ۱۳۹۲ به ۳۴۷۴۹ میلیون دلار در سال ۱۳۹۳ برسد.

۱-۱-۲-۱۲- حساب کالا (تراز بازرگانی)

در سال ۱۳۹۳، ارقام صادرات و واردات کالا (فوب) به ترتیب ۸۸۹۷۶ و ۷۰۹۱۵ میلیون دلار بود و در نتیجه حساب کالای تراز پرداخت‌ها مبلغ ۱۸۰۶۰ میلیون دلار مزاد داشت که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل حدود ۳۸/۴ درصد کاهش یافت. افزایش واردات کالا همراه با کاهش صادرات کالا در سال ۱۳۹۳ موجب شد مزاد حساب کالا نسبت به سال ۱۳۹۲ کاهش یابد. در سال مورد بررسی، صادرات غیر نفتی با افزایش روبه‌رو شد، لیکن رشد میزان واردات فوب کالاهای غیر نفتی به واسطه آزادسازی بخشی از منابع مالی بلوکه شده در چارچوب توافق ژنو موجب شد کسری حساب کالای غیر نفتی با ۸/۸ درصد افزایش، از ۳۱۹۵۱

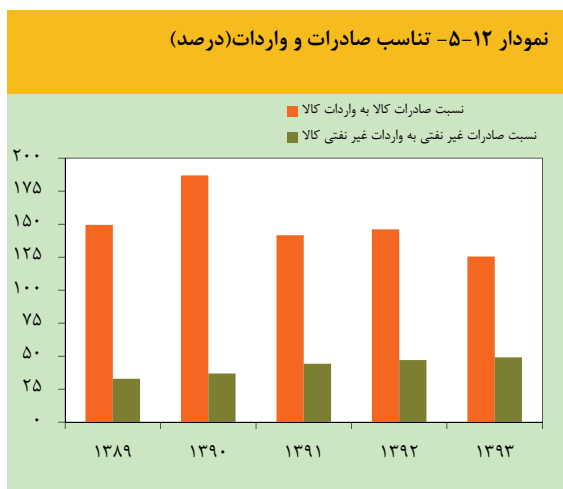
نمودار ۱۲-۴- نسبت تراز بازرگانی خارجی به تولید ناخالص داخلی (درصد)

جدول ۱۲-۴- حساب کالا

(میلیون دلار)

درصد تغییر	سال				
	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱
-۳۸/۴	۲/۷	۱۸۰۶۰	۲۹۳۲۶	۲۸۵۶۳	حساب کالا (تراز بازرگانی)
-۴/۲	-۴/۵	۸۸۹۷۶	۹۲۹۱۰	۹۷۲۹۶	صادرات
۱۱/۵	-۷/۵	۷۰۹۱۵	۶۳۵۸۴	۶۸۷۳۴	واردات
۸/۸	-۱۳/۳	-۳۴۷۴۹	-۳۱۹۵۱	-۳۶۸۶۸	حساب کالای (تراز بازرگانی) غیر نفتی
۱۸/۳	-۲/۹	۳۳۵۶۹	۲۸۳۶۹	۲۹۲۱۳	صادرات غیر نفتی
۱۳/۳	-۸/۷	۶۸۳۱۸	۶۰۳۲۱	۶۶۰۸۲	واردات غیر نفتی

در سال ۱۳۹۳، ارزش کل صادرات کالا ۸۸۹۷۶ میلیون دلار و ارزش صادرات نفتی ۵۵۴۰۶ میلیون دلار بود که در مقایسه با ارقام مشابه سال ۱۳۹۲ به ترتیب ۴/۲ و ۱۴/۲ درصد کاهش نشان می‌دهند. همچنین، ارزش صادرات غیر نفتی با ۱۸/۳ درصد افزایش از ۲۸۳۶۹ میلیون دلار در سال ۱۳۹۲ به ۳۳۵۶۹ میلیون دلار در سال ۱۳۹۳ رسید. سهم صادرات نفتی از کل صادرات کالا با ۷/۲ واحد درصد کاهش، از ۶۹/۵ درصد در سال ۱۳۹۲ به ۶۲/۳ درصد در سال ۱۳۹۳ تنزل یافت. در این دوره صادرات نفتی گمرکی با ۴۹/۴ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۲ به ۴۶۵۴ میلیون دلار رسید.

جدول ۱۲-۵- ارزش صادرات کالا

(میلیون دلار)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال		
	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۱
صادرات کالا	۹۷۲۹۶	۹۲۹۱۰	۸۸۹۷۶	۹۲۹۱۰	۹۷۲۹۶
صادرات نفتی (۱)	۶۸۰۸۳	۶۴۵۴۰	۵۵۴۰۶	۶۴۵۴۰	۶۸۰۸۳
منظور شده در آمار گمرک (۲)	۲۹۸۰	۳۱۱۶	۴۶۵۴	۳۱۱۶	۲۹۸۰
صادرات غیرنفتی	۲۹۲۱۳	۲۸۳۶۹	۳۳۵۶۹	۲۸۳۶۹	۲۹۲۱۳

۱- شامل ارزش نفت خام، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (کدهای تعرفه گمرکی ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) صادر شده توسط شرکت‌های ملی نفت ایران، گاز ایران، پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت‌های پتروشیمی و سایرین (گمرکی و غیر گمرکی) می‌باشد.
۲- ارزش مایعات، میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی (کدهای تعرفه گمرکی ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) صادر شده توسط شرکت‌های پتروشیمی و سایرین که در آمار صادرات گمرک منظور شده است.

درصد) مربوط به واردات گاز و فرآورده‌های نفتی و ۶۸۳۱۸ میلیون دلار (۹۶/۳ درصد) مربوط به واردات سایر کالاها بود. در سال ۱۳۹۳، واردات گاز و فرآورده‌های نفتی کاهش یافت.

ارزش کل واردات فوب کالا در سال ۱۳۹۳ به ۷۰۹۱۵ میلیون دلار رسید که در مقایسه با سال قبل ۱۱/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. از این مقدار، ۲۵۹۷ میلیون دلار (۳/۷)

جدول ۱۲-۶- ارزش واردات کالا

(میلیون دلار)

درصد تغییر	سال		
	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۱
کل واردات کالاها	۶۳۵۸۴	۷۰۹۱۵	۶۸۷۳۴
گاز و فرآورده‌های نفتی (۱)	۳۲۶۳	۲۵۹۷	۲۶۵۲
سایر کالاها	۶۰۳۲۱	۶۸۳۱۸	۶۶۰۸۲

۱- ارزش گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی (کدهای تعرفه گمرکی ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) وارد شده توسط شرکت‌های ملی نفت ایران، گاز ایران، پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت‌های پتروشیمی و سایرین (گمرکی و غیر گمرکی)

خاورمیانه، شمال آفریقا، افغانستان و پاکستان در سال ۲۰۱۴ حدود ۵/۵ درصد بود که در مقایسه با سال ۲۰۱۳ حدود ۴/۵ واحد درصد کاهش یافت. در این سال نسبت حساب کالا به

طی سال مورد بررسی، نسبت حساب جاری به تولید ناخالص داخلی با ۲/۴ واحد درصد کاهش نسبت به سال ۱۳۹۲ به ۳/۳ درصد رسید. نسبت مزبور برای گروه کشورهای

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۳

سال صادرات خدمات با ۱۲/۸ درصد افزایش به ۱۰۵۷۲ میلیون دلار و واردات خدمات با ۷/۸ درصد افزایش به ۱۷۴۵۰ میلیون دلار رسید. سرفصل‌های «حمل و نقل»، «مسافرت» و «خدمات ساختمانی» بیشترین وزن را در دریافت‌ها و پرداخت‌های خدماتی داشتند و در مجموع، ۸۷/۰ درصد از ارزش صادرات خدمات و ۸۱/۰ درصد از ارزش واردات خدمات را به خود اختصاص دادند. ارقام مشابه در سال ۱۳۹۲ به ترتیب حدود ۸۸/۴ و ۸۱/۴ درصد بود. در سال ۱۳۹۳، به دلیل رشد صادرات غیر نفتی و ارائه خدمات حمل بار به خارجی‌ها در این حوزه و همچنین اقبال خارجی‌ها برای مسافرت به ایران، صادرات خدمات رشد داشت و در مقابل، تحت تاثیر افزایش واردات کالاهای، تقاضا برای استفاده از خدمات حمل و نقل خارجی‌ها افزایش یافت.

تولید ناخالص داخلی کاهش و نسبت‌های صادرات کالا و واردات کالا به تولید ناخالص داخلی افزایش یافت.

جدول ۱۲-۷- نسبت حساب جاری، کالا، صادرات و واردات کالا به تولید ناخالص داخلی (۱) (درصد)

سال	سال		
	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
نسبت حساب جاری به تولید ناخالص داخلی	۳/۳	۵/۷	۵/۱
نسبت حساب کالا به تولید ناخالص داخلی	۴/۳	۶/۶	۶/۳
نسبت صادرات کالا به تولید ناخالص داخلی	۲۱/۴	۲۱/۰	۲۱/۴
نسبت واردات کالا به تولید ناخالص داخلی	۱۷/۰	۱۴/۳	۱۵/۱

۱- به قیمت بازار و برحسب قیمت‌های جاری

۱۲-۲-۱-۲- حساب خدمات

کسری حساب خدمات با افزایش ۰/۸ درصدی در سال

۱۳۹۳ نسبت به سال ۱۳۹۲ به ۶۸۷۷ میلیون دلار رسید. در این

جدول ۱۲-۸- حساب خدمات

(میلیون دلار)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال			
	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۲		۱۳۹۱
-	-	۰/۸	-۷/۳	-۶۸۲۰	-۷۳۵۹	حساب خدمات
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۲/۸	۱۰/۵	۱۰۵۷۲	۹۳۷۴	صادرات
۴۳/۷	۳۹/۷	۲۴/۲	۹/۶	۴۶۱۷	۳۷۱۷	حمل و نقل
۳۶/۳	۳۲/۶	۲۵/۸	۳۰/۲	۳۸۴۱	۳۰۵۴	مسافرت
۷/۰	۱۶/۲	-۵۱/۱	-۸/۱	۷۴۰	۱۵۱۴	خدمات ساختمانی
۱۳/۰	۱۱/۶	۲۶/۲	-۱/۰	۱۳۷۵	۱۰۸۹	سایر خدمات
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۷/۸	۲/۲	۱۷۴۵۰	۱۶۱۹۴	واردات
۲۱/۰	۱۶/۵	۳۷/۱	-۹/۰	۳۶۵۶	۲۶۶۷	حمل و نقل
۵۴/۲	۵۴/۶	۶/۹	۱۳/۰	۹۴۵۲	۸۸۳۹	مسافرت
۵/۹	۱۰/۳	-۳۸/۸	۲/۵	۱۰۲۶	۱۶۷۶	خدمات ساختمانی
۱۹/۰	۱۸/۶	۱۰/۱	-۱۲/۷	۳۳۱۶	۳۰۱۳	سایر خدمات

۱۲-۲-۱-۳- حساب درآمد

و حقوق و مزایای پرداختی به کارگران خارجی فصلی و مرزی، با ۰/۸ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۲ به ۲۹۲ میلیون دلار رسید. سود حاصل از انواع سرمایه‌گذاری‌ها در خارج از کشور حدود ۳۰۹۴ میلیون دلار و هزینه سرمایه‌گذاری حدود ۱۳۴۱ میلیون دلار بود که در مقایسه با ارقام مشابه سال ۱۳۹۲ به ترتیب ۸/۲ و ۵۱/۴ درصد افزایش نشان می‌دهند.

خالص مبادلات انجام شده در حساب درآمد، شامل

دریافت‌ها و پرداخت‌ها بابت جبران خدمات کارگران و درآمد سرمایه‌گذاری در سال ۱۳۹۳، ورود ۱۸۴۵ میلیون دلار به کشور را نشان می‌دهد. در این دوره دریافت‌ها بابت جبران خدمات کارگران از افراد و نهادهای اقتصادی غیر مقیم، با ۹/۴ درصد افزایش در مقایسه با سال ۱۳۹۲ به ۳۸۴ میلیون دلار

جدول ۱۲-۹- حساب درآمد

(میلیون دلار)

درصد تغییر	سال		سال		
	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
					حساب درآمد
-۹/۳	۲۳/۳	۱۸۴۵	۲۰۳۴	۱۶۴۹	
۸/۴	۳/۱	۳۴۷۸	۲۲۰۹	۳۱۱۲	دریافت
۹/۴	۹/۸	۳۸۴	۳۵۱	۳۲۰	جبران خدمات کارگران
۸/۲	۲/۳	۳۰۹۴	۲۸۵۸	۲۷۹۳	درآمد سرمایه‌گذاری
۳۸/۹	-۱۹/۷	۱۶۳۳	۱۱۷۵	۱۴۶۳	پرداخت
۰/۸	-۳۰/۶	۲۹۲	۲۹۰	۴۱۷	جبران خدمات کارگران
۵۱/۴	-۱۵/۳	۱۳۴۱	۸۸۶	۱۰۴۶	هزینه سرمایه‌گذاری

انتقالات مهاجران) و حساب مالی شامل مبادلات انجام شده در سرفصل‌های سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، سرمایه‌گذاری در سبد مالی، سایر سرمایه‌گذاری‌ها و تغییرات ارزش دارایی‌های ذخیره^(۲) می‌باشد.

جدول ۱۲-۱۰- حساب مالی و سرمایه

درصد تغییر	سال				
	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱		
				حساب مالی و سرمایه	
-۶۴/۵	۱/۶	-۸۰۰۲	-۲۲۵۱۰	-۲۲۱۶۱	
۲۲/۸	-۳۳/۶	-۶۶۴	-۵۴۱	-۸۱۵	حساب سرمایه
-۶۶/۶	۲/۹	-۷۳۳۷	-۲۱۹۶۹	-۲۱۳۴۶	حساب مالی

۱۲-۲-۱- حساب سرمایه

بدهکاری حساب سرمایه در سال ۱۳۹۳ به ۶۶۴ میلیون دلار رسید که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل حدود ۲۲/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد.

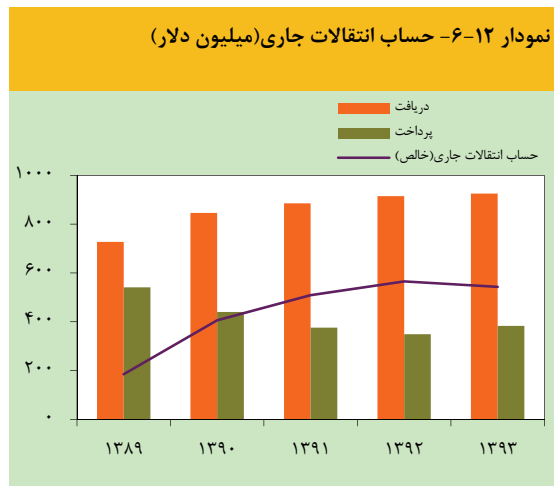
۱۲-۲-۲- حساب مالی

طی سال ۱۳۹۳، بدهکاری حساب مالی با ۶۶/۶ درصد کاهش نسبت به رقم متناظر سال ۱۳۹۲، به حدود ۷/۳ میلیارد دلار رسید. ارقام خالص سرفصل‌های «سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی» و «سرمایه‌گذاری در سبد مالی» به طور خالص ورود سرمایه از دنیای خارج به داخل را نشان می‌دهند. طی سال مورد بررسی، مبلغ ۸/۶ میلیارد دلار نیز به دارایی‌های ذخیره افزوده شد.

۱۲-۲-۱-۴- حساب انتقالات جاری^(۱)

مازاد حساب انتقالات جاری در سال ۱۳۹۳ حدود ۵۴۳ میلیون دلار برآورد شد که در مقایسه با مازاد این حساب در سال ۱۳۹۲ حدود ۴/۰ درصد کاهش نشان می‌دهد.

نمودار ۱۲-۶- حساب انتقالات جاری (میلیون دلار)

۱۲-۲-۲- حساب مالی و سرمایه

بدهکاری حساب مالی و سرمایه تراز پرداخت‌های کشور در سال ۱۳۹۳ نسبت به سال قبل از آن ۶۴/۵ درصد کاهش یافت و به ۸/۰ میلیارد دلار رسید. بخش عمده این بدهکاری مربوط به مبادلات حساب مالی بود. حساب سرمایه تراز پرداخت‌ها عمدتاً شامل انتقالات سرمایه‌ای (بخشش بدهی‌ها یا

۱- حساب انتقالات جاری دربرگیرنده ثبت‌های جبرانی است که در ازای انتقال یک‌سویه منابع حقیقی شامل کالاها و خدمات یا نقل و انتقال اقلام مالی در گزارش تراز پرداخت‌ها انجام می‌گیرد. اقلام انتقال یافته، در مدت کوتاهی بعد از انتقال، در اقتصاد دریافت‌کننده به مصرف می‌رسند.

۲- تغییر در دارایی‌های خارجی تحت مدیریت بانک مرکزی (شامل مانده صندوق توسعه ملی و حساب ذخیره ارزی)

جدول ۱۲-۱۱- حساب مالی

(میلیون دلار)

درصد تغییر		سال			
۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
-۶۶/۶	۲/۹	-۷۳۳۷	-۲۱۹۶۹	-۲۱۳۴۶	حساب مالی
-۸۷/۹	۱۸۹/۰	۲۵۶	۲۱۱۳	۷۳۱	سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی(خالص)
-۷۵/۴	۰	۴۶۶	۱۸۹۹	-۲۶	سرمایه‌گذاری در سید مالی(خالص)
۰	۳۰/۰	۵۰۱	-۱۲۷۹۲	-۹۸۳۸	سایر سرمایه‌گذاری‌ها(خالص)
-۳۵/۱	۸/۰	-۸۵۶۱	-۱۳۱۸۹	-۱۲۲۱۳	دارایی‌های ذخیره

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

تحت عناوین مختلف سرمایه‌گذاری خارجی در کشور جذب شد. در این میان، سرمایه‌گذاری خارجی تحت قانون «تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی» به میزان ۱۶۹ میلیون دلار بود که در مقایسه با سال ۱۳۹۲ حدود ۸۴/۰ درصد کاهش داشت. سرمایه‌گذاری در قالب بیع متقابل حوزه نفت و گاز و سایر سرمایه‌گذاری‌ها (مشارکت مدنی، ساخت، بهره‌برداری و انتقال، بیع متقابل سایر پروژه‌ها و سرمایه‌گذاری خارجی در بورس) به ترتیب به میزان ۱۰۹۳ و ۱۳۲ میلیون دلار تحقق یافت که نسبت به ارقام مشابه سال قبل به ترتیب حدود ۴۳/۳ و ۶۲/۱ درصد کاهش نشان می‌دهند.

در سال ۱۳۹۳، خالص^(۱) جریان ورود سرمایه به کشور

(در قالب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی) معادل ۲۵۶ میلیون دلار بود که در مقایسه با عملکرد سال ۱۳۹۲، حدود ۸۷/۹ درصد کاهش داشت. رقم خالص سرمایه‌گذاری خارجی در پروژه‌های نفتی و گازی در قالب قراردادهای بیع متقابل نیز ذیل این سرفصل ثبت می‌گردد.

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی انجام شده در کشور

طبق آمار دریافتی از سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران، در سال ۱۳۹۳ حدود ۱۳۹۴ میلیون دلار

جدول ۱۲-۱۲- وضعیت سرمایه‌های خارجی وارده در قالب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

(میلیون دلار)

درصد تغییر		سال			
۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
-۵۸/۱	-۲۵/۸	۱۳۹۴	۳۳۲۹	۴۴۸۹	سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی انجام شده
-۸۴/۰	۵۳/۲	۱۶۹	۱۰۵۲	۶۸۷	تحت قانون سرمایه‌گذاری خارجی
-۴۳/۳	-۴۴/۴	۱۰۹۳	۱۹۲۸	۳۴۶۶	بیع متقابل در حوزه نفت و گاز
-۶۲/۱	۳/۹	۱۳۲	۳۴۹	۳۳۶	سایر

ماخذ: سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران

سایر سرمایه‌گذاری‌ها

حساب سایر سرمایه‌گذاری‌ها در سال ۱۳۹۳ به میزان ۵۰۱ میلیون دلار بستانکار شد. بستانکاری حساب مزبور عمدتاً به دلیل کاهش دارایی‌های مالی خارجی به شکل سپرده و نقود خارجی بود.

سرمایه‌گذاری در سید مالی

مجموع مبادلات حساب سرمایه‌گذاری در سید مالی در سال ۱۳۹۳ به طور خالص ۴۶۶ میلیون دلار بستانکار شد. این نوع سرمایه‌گذاری بیشتر در قالب خرید سهام شرکت‌ها و اوراق بهادار ارزی بوده است.

۱- مجموع دریافت‌ها و پرداخت‌ها در قالب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

بدهی‌های خارجی

تعهدات بالفعل خارجی (بدهی‌های خارجی) در پایان اسفند ماه ۱۳۹۳ معادل ۵۱۰۸ میلیون دلار بود که در مقایسه با پایان اسفند ماه ۱۳۹۲ حدود ۲۳/۲ درصد کاهش نشان می‌دهد. از این میزان بدهی، ۴۶۷۶ میلیون دلار به بدهی‌های بلندمدت و ۴۳۲ میلیون دلار به بدهی‌های کوتاه‌مدت اختصاص داشت.

مجموع تعهدات ارزی کشور (تعهدات بالفعل و بالقوه) در پایان اسفند ماه ۱۳۹۳ به ۲۰۷۷۳ میلیون دلار رسید. از این میزان، ۱۵۶۶۵ میلیون دلار معادل ۷۵/۴ درصد به تعهدات بالقوه اختصاص داشت. رقم تعهدات بالقوه در مقایسه با پایان اسفند ماه ۱۳۹۲ حدود ۱۸/۶ درصد افزایش نشان می‌دهد. رقم کل

جدول ۱۲-۱۳ وضعیت تعهدات خارجی کشور

(میلیون دلار)

درصد تغییر	سال			
	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
تعهدات بالفعل	۷۶۸۲	۶۶۵۵	۵۱۰۸	-۲۳/۲
بلندمدت	۶۷۳۹	۵۸۷۸	۴۶۷۶	-۲۰/۴
کوتاه‌مدت	۹۴۳	۷۷۷	۴۳۲	-۴۴/۴
تعهدات بالقوه	۸۱۶۹	۱۳۲۰۳	۱۵۶۶۵	۶۱/۶
کل تعهدات	۱۵۸۵۱	۱۹۸۵۸	۲۰۷۷۳	۴/۶

دارایی‌های ذخیره (دارایی‌های خارجی بانک مرکزی) در سال ۱۳۹۳، در نتیجه دریافت‌ها و پرداخت‌های ارزی بین افراد و نهادهای اقتصادی مقیم ایران و دنیای خارج، ارزش

دارایی‌های ذخیره (دارایی‌های خارجی بانک مرکزی) در سال ۱۳۹۳، در نتیجه دریافت‌ها و پرداخت‌های ارزی بین افراد و نهادهای اقتصادی مقیم ایران و دنیای خارج، ارزش